

Агенциите на ЕС са важна част от Европейския съюз и работят по най-различни въпроси, засягащи ежедневието както на жените, така и на мъжете — безопасността на храните, транспорта, равенството между половете и много други.

Всяка агенция се ръководи от управителен съвет, който има отговорността да гарантира, че агенцията изпълнява своя мандат. Членовете на съвета обикновено са представители на държавите членки, Европейската комисия и Европейския парламент или на други агенции.

Въпреки ангажимента на ЕС за равенство между половете в процеса на вземане на решения, в управителните съвети на агенциите на ЕС се наблюдава ясна липса на баланс между половете. На всеки три управителни съвета само един се председателства от жена, а когато става въпрос за членовете, съотношението на броя жени спрямо броя мъже е още по-малко.

Членовете на управителните съвети се определят предимно от държавите членки, следвани от Европейската комисия и Европейския парламент.

През 2015 г. от всички членове на управителните съвети, предложени от държавите членки, само 30 % са жени. Европейската комисия и Европейския парламент представиха кандидатурите на съответно 26 % и 40 % жени.

Терминологичен речник за равенството между половете

Праг на паритета

При постигането на целта за равно участие на жените и мъжете, обикновено като цел на паритета се разглежда съотношение на участие 50/50. Според Съвета на Европа този праг следва да е дял от най-малко 40 % както за жените, така и за мъжете.

<http://eige.europa.eu/rdc/thesaurus>

Фигура 1 — Жени, предложени/назначени от държавите членки в управителни съвети

Намалява броят на жените, заемащи ръководни длъжности, в агенциите на ЕС

Въпреки колебанията се наблюдава общо увеличение на броя на жените, заемащи ръководни длъжности в управителните съвети на агенциите на ЕС, като техният дял е нараснал в периода 2003—2009 г., достигайки 29 % (6 от 21) през 2009 г. Посоката на тази тенденция обаче се обърна и в крайна сметка този дял намаля до 16 % през 2014 г. (1).

Статистическата база данни по пол на EIGE е полезен инструмент и може да се използва за наблюдение на напредъка в постигането на баланс между половете в процеса на вземане на решения в агенциите на ЕС. Данни по темата могат да бъдат намерени чрез въвеждане на словосъчетанието „жените и мъжете в процесите на вземане на решения“.

С нарастването на броя на агенциите на ЕС от 24 на 37 между 2011 г. и 2012 г. жените започнаха да губят позиции в процеса на вземане на решения в изпълнителната власт, тъй като на новите длъжности бяха назначени главно мъже.

Разпоредби за баланс между половете

През 2015 г. едва малко над една четвърт от агенциите на ЕС (10 от 39) имаха в учредителните си регламенти разпоредби за баланс между половете или въведоха такива в по-късните им версии. Констатациите на Европейския институт за равенство между половете (EIGE) показват, че агенциите с разпоредби за баланс между половете средно имат по-висок дял на жените в управителните съвети. Тридесет процента от агенциите с такива разпоредби са постигнали баланс между половете в управителните си съвети в сравнение със само 18 %, които са без такива разпоредби.

Агенции, в които има баланс между половете в управителните съвети

- Eurofound, ETF, FRA (с разпоредби за баланс между половете)
- CPVO, ECDC, ECHA, EUIPO, CdT (без разпоредби за баланс между половете)

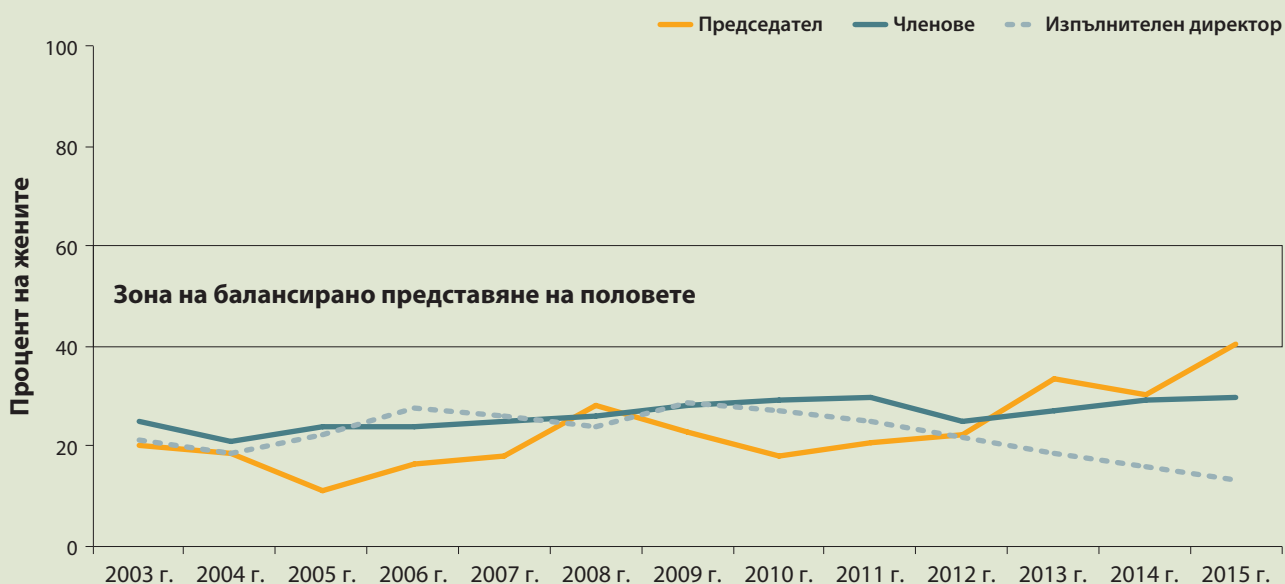
Къде можете да намерите допълнителна информация от EIGE

В статистическата база данни се съдържат последните данни, свързани с овластяването и вземането на решения на национално равнище и на територията на ЕС. Данните са съпоставими за всички държави членки.

(1) Шест от 38 агенции са ръководени от жени през 2014 г.:

Европейската агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA), Европейската агенция по отбрана (EDA), Европейския институт за равенство между половете (EIGE), Европейския орган за ценни книжа и пазари (ESMA), Европейската фондация за обучение (ETF), Център за преводи за органите на Европейския съюз (CdT).

Фигура 2 — Процент на жените с най-високи управленски позиции в агенциите на ЕС по години

Разпоредбите за баланс между половете в нормативните документи на агенциите могат да бъдат ефективна мярка за подобряване на баланса между половете в управителните съвети. Това е особено вярно за агенциите, работещи в сектори със значителен дисбаланс между половете, дължащ се на полова сегрегация (напр. банково дело, транспорт и отбрана).

Показателен пример

Европейският орган за ценни книжа и пазари (ESMA) не разполага с разпоредби за баланс между половете в учредителния си регламент и към момента на създаването на агенцията не е имало жени — членове на управителния съвет. Подобни разпоредби обаче са включени по-късно в измененията на учредителния акт и между 2003 г. и 2014 г. делът на жените членове се е увеличил с 12 процентни пункта.

Половата сегрегация продължава

Делът на жените е по-висок в управителните съвети на агенции със социално-културна мисия (45 %) в сравнение със средната стойност от 29 %. В секторите, където професионалната сегрегация е нещо обичайно, например инфраструктура, банково дело/финанси и сигурност/защита, постигането на баланс между половете при назначенията е особено трудно.

Преобладаването на мъже в управителните съвети на агенциите на ЕС, например в европейските надзорни органи, европейските регулаторни органи и агенциите, свързани с общата външна политика и политиката на сигурност (ОВППС), ясно отразяват подобна сегрегация, тъй като членство в управителния съвет автоматично се дава на служители, притежаващи специфични длъжности на национално равнище или на равнището на ЕС.

Сегрегацията по пол, наблюдавана в агенциите на ЕС, е подобна на сегрегацията в националните министерства, където мъжете доминират длъжностите, свързани с основните държавни функции като отбрана, правосъдие и външна политика, докато жените са концентрирани в министерства със социално-културни функции, като образование, здравеопазване и култура.

През 2014 г. само 6 от 38 агенции на ЕС са ръководени от жени.

Ангажираност към равенството между половете

Стратегическият ангажимент на **Европейската комисия** за постигане на равенство между половете за периода 2016—2019 г. потвърждава ангажимента ѝ да насърчава равенство между жените и мъжете в процесите на вземане на решения.

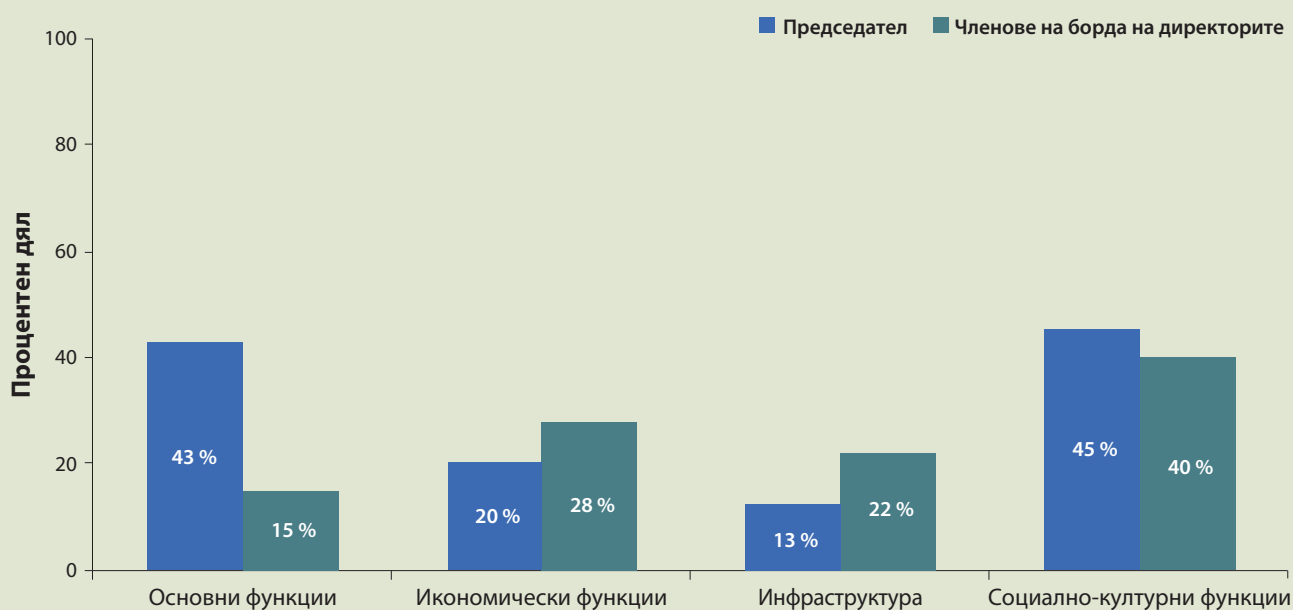
Комисията е обявила също така, че ще подобри вътрешния баланс между половете, като определи цел

от 40 % за членовете от един пол в комисии и експертни групи, създадени от Комисията.

Европейският парламент многократно призова държавите членки да увеличат представителството на жените в органите за вземане на решения и прикани Комисията да предложи законодателство, включително квоти, за да се увеличи представителството на жените в ръководните органи на дружествата на 40 % до 2020 г. ⁽²⁾.

⁽²⁾ Вж. Резолюция от 6 юли 2011 г. относно жените и ръководството на предприятията (2010/2115(INI)), Резолюция от 13 март 2012 г. относно равенството между жените и мъжете в Европейския съюз — 2011 г. (2011/2244(INI)).

Фигура 3 — Жените в управителните съвети на агенциите на ЕС според типологията BEIS, 2015 г.

Европейски институт за равенство между половете

Европейският институт за равенство между половете (EIGE) е центърът на ЕС за знания в областта на равенството между половете. EIGE подпомага лицата, определящи политиките, и всички заинтересовани институции в усилията им да превърнат равенството между жените и мъжете в реалност за всички европейци, като им предоставя специфични експертни знания, както и съпоставими и надеждни данни за равенството между половете в Европа.

Допълнителна информация:

<http://eige.europa.eu>
facebook.com/eige.europa.eu
twitter.com/eurogender
youtube.com/eurogender
eige.sec@eige.europa.eu
 +370 52157444

Европейски институт за равенство между половете
Gedimino pr. 16
LT-01103 Vilnius
LITHUANIA

Paper MH-02-16-054-BG-C 978-92-9493-127-6 10.2839/842524
 PDF: MH-02-16-054-BG-N 978-92-9493-141-2 10.2839/693031